

ПОГЛЯД

30 серпня 2011 року 6 (131)

газета Ужгородського національного університету

Фото Юлії ДУБ

ОБ'ЄДНАННЯ УНІВЕРСИТЕТІВ

ЗакДУ

УНІВЕРСИТЕТ

Закарпатський
художній
інститут

стор.
6,7

АНОНСИ

У цьому номері
ви дізнаєтеся:

- **ПРО** підсумки вступної компанії

стор.2,3

- **ДЕ** практикувалися наші студенти

стор.4,9,15

- **ЯКОЮ** є студентська злочинність в області

стор.11

... І багато-багато іншого!

ОПИТУВАННЯ

Що ви думаєте про об'єднання університетів?

Було опитано 30 викладачів та 70 студентів різних факультетів Ужгородського національного університету.

Опитування провели **Марічка ЧЕРНИЧКО, Мирослава ШИМОН, Діана ФУСКО,** студентки відділення журналістики.

ЦИТАТА МІСЯЦЯ

...Вчись не для того, щоб знати більше, а для того, щоб знати краще.

Аней Луцій СЕНЕКА

ПІДСУМКИ

Завершили!

У той час, як студенти після успішно й неуспішно складеної сесії пішли на заслужений відпочинок, абітурієнти тільки почали схрещувати пальці, аби вступити до вишу. Рідним та близьким залишилося побажати «ні пуху, ні пера» і чекати завершення кампанії.

Незважаючи на те, що цього року в Україні кількість вступників удвічі менша, ніж торік, наша альма-матер має чим похвалитися. Найперше стало цікавим те, що найпопулярнішою спеціальністю виявилася «Лікувальна справа». На другому й третьому місцях — «Історія» та «Туризм» відповідно. Випускників із сіл значно більше за міських — 61%. Останні віддали перевагу напрямкам «Туризм», «Історія» та «Англійська мова». Відрадиним є той факт, що УжНУ популярний не лише серед молоді нашого регіону та України загалом, а й інших держав. За 5 днів сайт альма-матер відвідало 50 000 осіб. Серед них були й представники Росії, Словаччини, Угорщини, Чехії та Польщі. Це говорить про те, що університет має свій статус серед інших вишів і недержавно входить до 10 кращих університетів країни.

Голова приймальної комісії, професор Володимир Міца ділиться підсумками вступної кампанії: «У цілому результат позитивний, і все пройшло добре. Відрадно, що запроцювала інтернет-система, адже абітурієнтам із-поза меж міста не потрібно було їхати реєструватися. А за подальшими результатами усі бажачі мали змогу дивитися щохвилини. Також цим самим ми позбулися проблеми довгих черг».

Щодо останніх, то коли розпочався процес прийому документів, я сама переконалась, що тисняви не було. Звичайно, абітурієнти приходили зі своїми питаннями, які в комісії оперативно вирішували. Адже не було тисячі та й більше бажачих зареєструватися в перші дні, як наприклад, у 2009 році. Тоді працівники приймальної фізично не могли одразу всім допомогти, тепер же ця система спростилася, і загальний процес відбувався швидше.

Із особливостей кампанії-2011 слід виділити й те, що вперше за 5 років у нас є мізерне недовиконання. Так, на спеціальності «Фізика» в УжНУ недобрано 7 студентів, на «Сестринській справі» (бакалавр) і «Системах технічного захисту інформації» (спеціаліст) — по одному.

Водночас несподіванкою стало скорочення місць для спеціалістів і магістрів. Якщо, умовно кажучи, на держзамовлення було 50 місць, то 5 осіб після 4 курсу скорочують на контракт. Що ж до пільгових категорій осіб, то цього року їх виявилось не так уже й багато. Загалом із отриманих 8200 заяв поза конкурсом було 153. Серед абітурієнтів — 13 чорнобильців, 87 виділено цільових направлень, 1445 медалістів. Останні, як правило, не підтверджують достатній рівень знань у подальшому навчанні в університеті.

Попри все вищесказане, вступна кампанія пройшла, абітурієнти вже остаточно обрали спеціальності, які їм найбільше до душі. Хтось задоволений результатами, хтось не зовсім, проте на черзі вересень і новий навчальний рік. Для першокурсників він буде по-особливому незвичним, тому саме їм у першу чергу говоримо: «Ласкаво просимо до альма-матер!»

Мирослава ШИМОН,

студентка відділення журналістики.

• **ДОБРИ СПРАВИ** • Біля економічного факультету УжНУ відновив роботу водограй, який тепер має кольорову підсвітку. Відновлення фонтану, котрий «пересох» уже більше десяти років тому, відбулося силами мецената та міського Водоканалу. Скульптура, яка прикрашає фонтан, називається «Дівчина з голубом», утім, птаха, якого бронзова красуня свого часу тримала на руці, вже давненько поцупили. Міська влада сподівається на охайне ставлення до реставрованого водограю.

• **ЗАКАРПАТСЬКИЙ МАЯК** • Ужгородська версія американської статуї Свободи, встановлена напередодні ужгородської регати на пішохідному мості, віднедавна має власну статтю на Вікіпедії. Автором маяка заввишки 30 сантиметрів і вагою 4 кілограми є Михайло Колодко. Ініціатором встановлення монументу виступив завідувач кафедри туризму УжНУ Федір Шандор.

• **БІБЛІОТЕКА** • Продовжується процес перенесення наукової бібліотеки УжНУ з резиденції греко-католицької єпархії на вулиці Капітульній у новозбудовану бібліотеку на БАМі. На цьому етапі перенесено краєзнавчу літературу, для якої було спеціально оснащено захисні решітки. Для того, щоб зняти питання по бібліотеці, необхідно прийняти програму з бібліотечної справи та профінансувати облаштування одного поверху в новому корпусі УжНУ під бібліотеку точних наук.

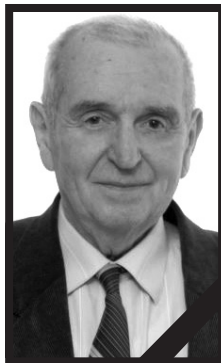
Підготувала Валерія ТУРОК,

студентка відділення журналістики.

Пішов із життя Володимир БОДНАР

Ужгородський національний університет із глибоким сумом повідомляє, що на 77-му році життя після важкої хвороби помер перший завідувач кафедри політології, доцент факультету суспільних наук, кандидат філософських наук **БОДНАР Володимир Лаврентійович**.

Він народився 4 липня 1935 року в Ужгороді. Випускник міської середньої школи №1 ім. Т.Г.Шевченка, історико-філологічного факультету УжДУ, аспірантури в Інституті філософії Академії суспільних наук СРСР у Москві. Працював учителем Гатянської середньої школи Берегівського й Паладь-Комаровецької восьмирічної шкіл Ужгородського району, завучем школи, інспектором шкіл, завідувачем Ужгородського від-

ділу народної освіти. Певний час перебував на радянській і партійній роботі, був першим секретарем Радянського посольства та першим заступником директора Радянського будинку науки та культури в Будапешті.

Із 1975 року В.Л.Боднар — викладач, старший викладач кафедри філософії УжДУ, з 1987 — завідувач кафедри політології, а з 2001 р. — доцент цієї ж кафедри. Понад 15 років був членом Ученої ради університету, членом атестаційної та видавничої справи вишу, зарубіжний член Угорської академії наук. Автор понад 150 наукових праць.

Нагороджений орденами «Знак пошани» та «Дружби народів», медалями «За доблесну працю» та «Ветеран праці».

Висловлюємо щире співчуття рідним та близьким покійного.

Ректорат,

колектив факультету суспільних наук УжНУ.

Не стало Василя МЕЛЬНИКА

На 78-му році життя перестало битися й серце кандидата історичних наук, доцента кафедри історії України УжНУ Мельника Василя Петровича. Він народився 19 жовтня 1934 р. в с. Мала Розтока (тепер Іршавського району Закарпатської області). Закінчив відділення української мови та літератури філологічного факультету Ужгородського державного університету.

Трудову діяльність розпочав у рідному селі завідувачем бібліотеки. Працював також у редак-

ції газети «Нове життя» (Іршава) літпрацівником, заввідділом, потім на комсомольській і партійній роботі, головою Іршавського райвиконкому. Із 1974 року — в Ужгородському університеті: викладач, старший викладач, доцент. Зокрема з 1990 по 2008 рр. — доцент кафедри історії України. Колеги, студенти й друзі глибоко сумують із приводу тяжкої втрати й висловлюють сердечні співчуття рідні та близьким покійного. Світла пам'ять Василя Петровича назавжди залишиться в наших серцях.

ВІТАЄМО!

Із 20-річчям держави!

XX століття залишило нам у спадок вершинні події минулого, котрі, віддаляючись, не втрачають своєї значущості та актуальності, потребуючи осмислення сконцентрованого в них історичного досвіду боротьби українського народу за свободу, незалежність, державність.

До таких подій належить 24 серпня 1991 року — проголошення Незалежності України та створення самостійної української держави.

Безумовно, двадцять років Незалежності були сповнені випробуваннями на зрілість, терпіння, толерантність для всіх нас. Але нині уже ніхто не сумнівається в тому, що український народ у змозі відстояти свою незалежну державу.

За ці роки, відбулися й позитивні зміни в нашій Альма-матер, Ужгородському національному університеті. Ми згуртували навколо себе справжню наукову еліту. Відкрито нові факультети, спеціальності та напрями. Наукова школа збагатилася новими відкриттями та здобутками, отримала світове визнання. Свідченням цього є історична подія в літопи-

сі УжНУ — за вагомий внесок у розвиток національної освіти і науки Указом Президента України від 19 жовтня 2000 року університету присвоєно статус національного.

З нагоди двадцятиріччя Незалежності України сердечно бажаю всім студентам, викладачам, співробітникам Ужгородського національного університету та їхнім сім'ям здоров'я, щастя, добра, миру, злагоди й глибокої віри в гідне майбутнє рідного краю та України!

Микола ВЕГЕШ,

ректор УжНУ, професор.

ПІДСУМКИ

Вступна кампанія-2011 на Закарпатті

В Ужгородському прес-клубі відбулося засідання на тему «Вступна кампанія-2011 на Закарпатті: підсумки незалежного моніторингу». Із журналістами зустрілися координатори моніторингу за вступною кампанією-2011 на Закарпатті громадянської мережі «Опора» Святослав БАБІЛЯ та Володимир ФЕСЬКОВ.

За словами С.Бабілі, вступна кампанія стартувала із значними недоліками й недопрацюваннями на організаційному рівні, щоправда ця ситуація була практично незалежною від приймальних комісій вишів. Більшість проблем виникло на загальнодержавному рівні. Зокрема: відсутність станом на 1 липня (перший день вступної кампанії) результатів ЗНО з трьох останніх іспитів, некоректна робота інформаційної системи «Конкурс» та нововведення системи «Електронний вступ», а також відсутність інформації про держзамовлення. Такі обставини фактично відтермінували старт вступної кампанії на тиждень.

«Досить гострою проблемою цього року стояло питання держзамовлення. Випускників шкіл на Закарпатті у 2011 р. — 10100 осіб, це на 15% менше, ніж у 2010 р.. Але кількість місць у ВНЗ на держзамовлення зменшилася відповідно в УжНУ на 23%, ЗакДУ на 37%, МДУ на 16%. Шанс вступити безкоштовно у випускників суттєво знизився, — констатував С.Бабіля. — Здебільшого, зменшилось держзамовлення на престижні спеціальності, наприклад, економічного профілю. Щодо середнього балу атестата, то введення цієї процедури не лише не виправдало себе, а й призвело до збільшення корупційних явищ у школах. Зафіксовано, що середній бал атестата в абітурієнтів на 20 — 30 пунктів вищий, ніж число за результатами тестування. Це свідчить про безпідставне завищення оцінок випускникам ЗОШ».

Проаналізував С.Бабіля й роботу інформаційних систем «Конкурс» та «Електронний вступ». Перша запрацювала тільки із 7 серпня, до того ж приймальні комісії діяли на свій страх і ризик. Щодо цьогорічного нововведення «Електронний вступ», то ним скористалось небагато закарпатців. Таким способом до УжНУ подано 390 заяв, у ЗакДУ — 96, у МДУ — 126, тобто менше 5% усієї кількості абітурієнтів.

«Через відсутність результатів ЗНО та інформації про обсяги держзамовлень перший тиждень вступної кампанії пройшов досить спокійно, без черг і конфліктів, згодом потік абітурієнтів суттєво збільшився, а до 22 липня почав знижуватися, — зауважив С.Бабіля. — Нелогічним виглядає початок прийому документів на заочну форму навчання з 10 липня. Спостерігачі «Опори» зафіксували випадки, коли абітурієнти, не вивчивши правила прийому, подавали документи на денну форму навчання й не змогли на заочну».

В останній тиждень прийому документів для окремих категорій вступників відбулися вступні іспити та творчі конкурси. У цілому процес був організований якісно, стверджують спостерігачі «Опори». Аналіз результатів іспитів вказує на досить низький загальний результат абітурієнтів, що їх складали. Так в УжНУ найвищий середній бал зафіксовано з української мови та літератури — 143,2, найнижчий — з іноземної мови — 120,1. У ЗакДУ — найнижчий із фізики — 154, найвищий з історії України — 127,6. У МДУ найвищий з української мови та літератури — 151, найнижчий із географії — 127.

Щодо цільових направлень, то на Закарпатті, за інформацією ОДА, видано 106 цільових направлень на 72 місця. 10 направлень видано протягом останніх 5 днів кампанії. «Цільове направлення, яке видається в останні дні, виглядає щонайменше штучним, — зауважив С.Бабіля. — Слід також зазначити, що частина абітурієнтів, як правило, із високими балами, не використала свої ці-

льові направлення, вступивши на престижніші спеціальності. В УжНУ так студентами стали 22 особи, в МДУ — 11, у ЗакДУ — 3».

Процес зарахування пройшов цього року організованіше, — кажуть в «Опорі». Одна з причин — чіткі часові критерії. Проте були й порушення: так двох абітурієнтів було зараховано одночасно до двох вишів, хоч зарахування відбувається тільки на підставі подачі оригінальних документів (в одному екземплярі). Недостатньо часу виділено на подачу оригінальних документів (2 дні), фіксувалась ситуація, коли абітурієнти з другої хвили зарахування повинні були подавати документи у вихідні. Тоді комісії працювали за скороченим графіком. Частина абітурієнтів не дочитала правила вступу й не подала оригінальні документи.

Деякі спеціальності в вишах краю виявилися незакритими. Зокрема 25 місць не закрито за напрямом «Фізика», 1 — за напрямом «Сестринська справа». З угорської та французької мов частину місць переведено на англійську, німецьку, російську (УжНУ). Недобір на спеціальності «Комп'ютерні системи» у ЗакДУ склав 5 осіб.

За результатами проведеної моніторингової кампанії координатори також озвучили пропозиції щодо проведення вступної кампанії-2012.

«Це, по-перше, проведення широкої інфокампанії для абітурієнтів, унесення змін до правил прийому про оприлюднення обсягів держзамовлення за 10 днів до офіційного старту кампанії, передбачення застосування права на позачерговий вступ лише за однією спеціальністю, — зазначив В.Феськов. — А також скасування так званих «квот МОН» при прийомі до ВНЗ, приведення функціонування системи електронного вступу до належного рівня, відміна врахування середнього балу атестату при вступі, вирівнювання в часі старту кампанії прийому документів на денну та заочну форми навчання тощо».

**За інформацією
Ужгородського прес-клубу.**

НА СЕЛО

Яка вона, пам'ять людська?

Кілька штрихів про фольклорну практику студентів-русистів

Село Ворочово, що на Перечинщині, добре знає дослідникам культурного життя нашого краю. Тут наприкінці XIX ст. був священником будитель-просвітильник Олександр Митрак, творчість якого досліджував викладач нашого університету Петро Лінтур. У Ворочеві відомий український фольклорист Володимир Гнатюк у 1896 році зустрівся з талановитим казкарем Пилипом Опалеником, від якого записав переказ про короля Матяша, казки «Про вовка, що не мав частя», «Як Контьюфіть дістав сонце і місяць»...

Та керівник фольклорної практики Іван Михайлович Сенько запропонував нам вивчати не казки, а «правдиві» жанри — легенди, перекази, билиці та бувальщини. Ще ми мали навчитися довірливому спілкуванню з людьми, зібрати інформацію за конкретною програмою про побутування в селі неказкової прози...

Збирали ми усну народну творчість із великим задоволенням. Ознайомитися з історією села допомогла книга Юрія Цмура «Мандри околицями Ворочова» (Ужгород, 2006). Ми дізналися, що в письмових джерелах Ворочово вперше згадано в 1552 році, але на його околиці розкопано могильник періоду раннього заліза (приблизно 6 — 4 ст. до н.е.). Сельчани добрим словом згадують учасника визвольних змагань Василя Опаленика (1913 — 1939) та співака Закарпатського хору Івана Опаленика (1918 — 2000)...

Село розташоване на лівому березі Ужа, навколо гори: з одного боку — Темник, із другого — Світільник. Воно дуже гарне, є початкова школа, дитячий са-

«Десант» практикантів-філологів УжНУ цього разу висадився у с.Ворочово

док, бібліотека, декілька торговельних закладів. Люди привітні, доброзичливі.

Записували ми фольклор від 90-річного Юрія Гутича, Анни Мигаль, Світлани Бабич, Володимира Магади, Михайла Рошка, Марії Ондрик. Ми, Ольга Кондор, Тетяна Лешко, Бригітта Кужель, Марія Шийка, Єлена Шифріс, Оксана Велика... — усього 15 збирачів народної мудрості, почули: топонімічні перекази про Синє болото та Сухий потік; історичні перекази про жорстоку Погань-дівку з Невицького замку й щедрість збойника Яношика; билицю, що біля Дірявої скелі давно збиралися відьми на свої збіговища; бувальщину, як воли захищалися від ведмедей... Хочеться, щоб читачі «Погляду» також відчули, яка поезія і мудрість у цих творах.

У роботі нам великою підмогою були «мобілки» — і записати оповідача, і зафіксувати всі інші фактори взаємодії гру-

пи з ворочівцями. Так ми спільними зусиллями створили 200 текстів. Деякі сюжети побутують у багатьох варіантах, зокрема легенди про Христа та апостола Петра, перекази про походження назви села... Та пам'ять людська дуже вибіркова, чимало з того, що чув В.Гнатюк понад сто років тому, забулося. Не знайдемо й сліду билиць, удосконалювали спілкування з людьми, що знадобиться нам у нашій майбутній професійній роботі філолога.

За час фольклорної практики ми вчилися науково підходити до явищ народної культури, удосконалювали спілкування з людьми, що знадобиться нам у нашій майбутній професійній роботі філолога.

Євгеній ПОПОВИЧ,

студент російського відділення.

ЧОМУ ЛЮДИ НЕ ЗНАЮТЬ, ХТО КОЛИ УМРЕ

Кажуть, же Христос ходив колись по землі. Та ідуть, а там городили люди плоти. Но, та іде із святим Петром, а там городить чоловік, то таке росте, чорнобиль кажуть на то, бурян такий, чоловік городить з чорнобилу, а Христос му каже:

— Та чом сим городиш?

— Бо я скоро умру та, — каже, — жеби на мої дні боло.

Но, добре, ідуть далє, а там з жиліза роблять плоти, а Христос каже:

— Чом так робиш?

— Я буду довго жити, та жеби бов на муй вік.

Іде Петро з Христом далє, тай каже Петро:

— Слухай, Христе, та шо із сими людьми буде?

А Христос му каже:

— З нишнього дня ништо не буде знати день своєї смерти.

Записано від Г.М.Мигаль.

ПОДАРУНОК ЯНОШИКА

Про Яношика я чув, що він приходив і сюди на розбій. Та простим людям біди не робив.

Раз ішла єдна жона пішком із Верховини в Ужгород. Під Темником стояв на дорозі чоловік єден із бригади Яношика та й каже їв: «Ви куди йдете?». Она каже, що донька віддаєся, та треба фабричне полотно купити. «А гроші ци маєте?» — зазвідав. «Маю, айбо мало», — призналася

жона. Покликав тот Яношика. А Яношик увидів, шо то бідна жона, та й каже: «Кулько вам треба полотна?». А она му каже: «Та вісім метрів — на спуд та вирьх на перинку та й на заголовки». Яношик каже: «Ану, намірйайте юв вісім метрув». А она не знали як, та міряли вуд бука до бука, од дерева до дерева. «На, жоно, подарунок дівці!», — сказав капітан розбійників. То боло тілко полотна, що жона лєд-ве принесла домів і бола дуже рада. Та вун все бідним помагав, тот Яношик.

Записано від Ю.О.Гутича.

ПРО ВОЛІВ І ВЕДМЕДЯ

Розповідають, що при випасанні худоби на Світільнику залишили на ніч хлопчика, п'ятнадцятирічного. Там десь двадцять бичків випасалося, був і молодняк. Но, і медвідь прийшов, захотів собі шось забрати, а бики стали по кругу коло колиби хлопчика і рогами так, у сторону медвідя, а молодняк опинився всередині. І так вони дві години стояли, медвідь пробував підходити, а вони його рогами відбивали, поки ранком не прийшов тот старший пастух, із рушницею.

Записано від І.Ю.Цмура.

ЦІЛЮЩА ВОДА

Є у нас таке урочище — Пудписок. Є там така криничка, що наші люди ідуть ід ній очі мити, ко мало видить. То по дорозі на Поташню. І кить промити очі пару раз, ура-но, до сходу сонця, стає відіти май ліпше чоловік. Записано від С.І.Бабич.

УШАНУВАННЯ

Викладачі УжНУ – заслужені люди Тячівщини

У Тячеві відкрили Портретну галерею заслужених та відомих людей Тячівщини «Нашого цвіту по всьому світу».

На сьогодні цей перелік містить 64 прізвища. Шестеро в ньому є працівниками УжНУ. Зокрема це: Дмитро Дмитрович Данилюк, родом із селища Тересва, доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри історії України Ужгородського національного університету, кавалер ордена «За заслуги» III ступеня; Василь Іванович Комендар, уродженець селища Буштино, доктор біологічних наук, професор кафедри ботаники Ужгородського національного університету, завідувач та науковий ке-

рівник міжвідомчої науково-дослідної лабораторії охорони природних екосистем, громадський діяч, педагог, журналіст, видавець, автор понад 600 наукових, науково-популярних публікацій, монографій; Василь Іванович Ілько, народився в Тересві, старший лаборант, старший викладач, доцент, професор, доктор історичних наук, колишній декан історичного факультету Ужгородського національного університету, автор та співавтор понад 200 публікацій (монографій, брошур, статей, науково-методичних розробок); Василь Васильович Марина із села Глибокий Потік, доцент кафедри політології, проректор із перспектив розвитку Ужгородського національного університету, кандидат історичних наук; Володимир

Юрійович Лазур, уродженець села Волигово, професор, декан фізичного факультету Ужгородського національного університету; Михайло Петрович Тиводар, родом із села Бедевля, доктор історичних наук, професор історичного факультету Ужгородського національного університету.

Приємно, що тячівці не забувають своїх земляків і пишуться ними.

Підготувала Валерія ТУРОК,
студентка відділення журналістики.

Читайте «Погляд» на сайті

відділення
журналістики
УжНУ:

mediazakarp.at.ua

ЩОЙНО З ДРУКУ

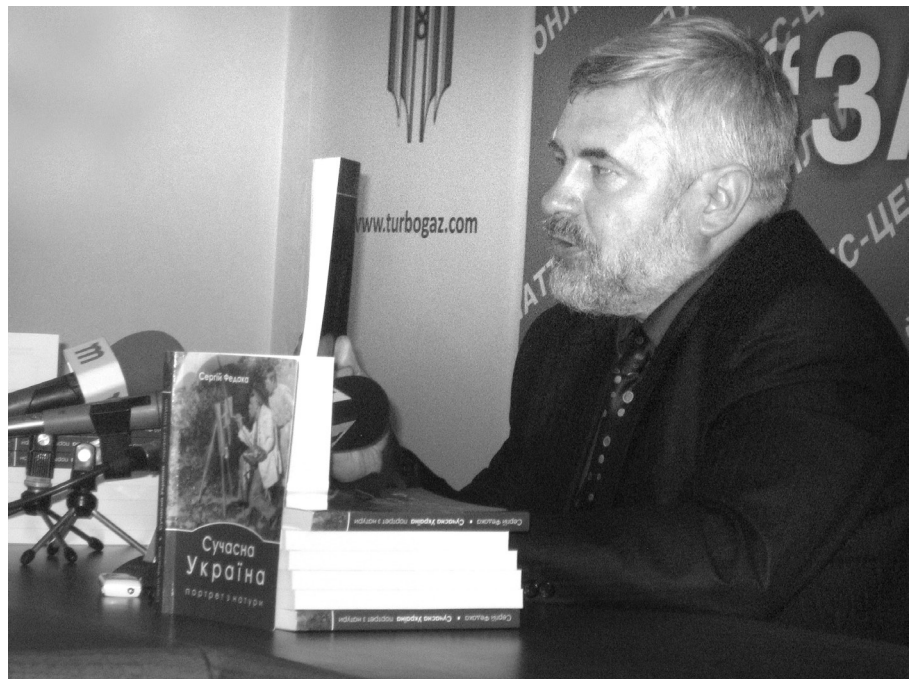
Професор УжНУ Сергій ФЕДАКА до 20-річчя України презентував нове видання

У Прес-центрі «Закарпаття» відбулася презентація книги історика, політолога, журналіста, професора УжНУ Сергія Федаки. Видання під назвою «Сучасна Україна: портрет з натури» після тривалих років праці побачило світ у видавництві «Поліграфцентр «Ліра» і вийшло накладом у 300 примірників.

У оформленні обкладинки автор використав картину Ф.Маковського «Дилетант», котра зберігається в Закарпатському музеї. Як розповів Сергій Дмитрович, перш за все йому хотілося зібрати до купи все, що більш-менш відомо про Україну, і дати максимальну характеристику географічних, соціально-політичних, економічних процесів, які відбувалися й зараз тривають у державі. При цьому всьому не хотілося уникати якоїсь негативної інформації, адже вона присутня в усіх.

Значна увага приділяється у виданні будові держави та організації влади. «Це не є історичний огляд того, що відбувалося за останні роки, це, так би мовити, сучасний одномоментний зріз того, чим є Україна сьогодні. Чимало видано різноманітних путівників по Україні, іншого подібного типу видань, але, знайомлячись із ними, у мене часто виникло бажання знайти якусь точну цифру чи з'ясувати якесь конкретне питання. Не завжди вдавалося, тому виникло бажання мати якийсь такий довідникового типу том, де можна було би знайти більш-менш усі основні цифри, які стосуються сучасної України», — коментує Сергій Дмитрович.

Для сучасного читача видання є наскрізь цікавим. Навіть починаючи із найпростішого: більшість джерел свід-

чать, що площа нашої держави становить 603, 7 кв. км. Проте насправді число трохи інше: 603, 628. Таких уточнень у книзі чимало, звідки одразу помітно, яка кропітка робота виконана з боку автора.

Що стосується джерел, які використано у виданні, то найбільш активно є українська преса. Не оминув С.Федака інформацію, яка з'являлася і в обласних виданнях, а також інтернет-джерела, книжкові та журнальні публікації, наукові праці. Належне місце присвячене і Закарпаттю, значний розділ уміщено про Карпати та Закарпатську низовину. Також розповідається про наші природні умови, корисні копалини, водні ресурси.

Видання призначене для школярів, студентів, усіх тих, хто має на меті ознайомитися, чим є сучасна Україна в цифровій характеристиці. С.Федака зізнається, що почав писати книгу із відчутним скептицизмом, оскільки переживав про всі негаразди, які торкаються співгромадян країни, але поступово оптимізму ставало все більше, оскільки ресурси є незліченні. І на завершення підсумував: «20-річчя — хоч ювілей ще дуже скромний і відзначається у складній ситуації, проте годилося би сказати щось добре, дати якийсь промінь надії, спробою якого і є це видання».

Мирослава ШИМОН,

студентка відділення журналістики.

ВИСОКИЙ ГРАДУС

УжНУ реорганізують

Від об'єднання до приєднання

Чутки про об'єднання закарпатських вишів ширилися давно. Студенти й викладачі майже рік бурхливо обговорювали, як це буде відбуватися, хто увійде до керівництва, яка доля чекатиме на виш у найближчому майбутньому. Проте поки не було офіційного підтвердження, із належною серйозністю до об'єднання ніхто не ставився. Але все ж таки, як показала практика, чутки з пустого місця не беруться.

Уже 10 серпня на інтернет-сайтах Закарпаття була розповсюджена інформація про те, що 4 закарпатські виші (УжНУ, ЗакДУ, МДУ,ЗХІ) об'єднують в один зі спільною назвою — Закарпатський національний університет (ЗакНУ). Звичайно, рішення Кабміну стало раптовим для всіх, оскільки не були зрозумілими причини саме такого об'єднання. Тоді ж у зв'язку з нагальною проблемою керівництво університету оголосило про-

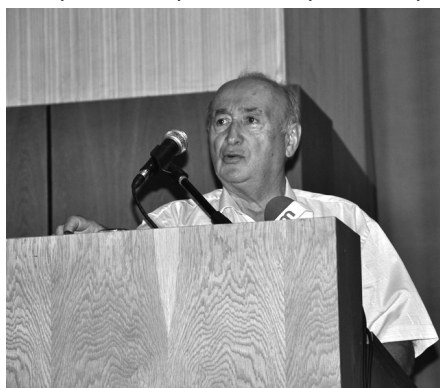
Тамара СУРАН

ведення позачергового розширеного засідання Конференції трудового колективу, яке відбулося 17 серпня. Незважаючи на те, що більшість студентів удома на канікулах, а викладачі у відпустках, бажаних обговорити привселюдно проблему об'єднання вишів з'явилося багато. Як серед студентів, так і серед викладачів. Принаймні місць у залі економічного факультету вистачило не всім. А це підтверджує, що в УжНУ не байдужі до майбутнього найстарішого й найавторитетнішого в області вишу.

Оскільки на конференцію зареєструвалось 2/3 статутного складу трудового колективу, то засідання оголосили офіційним. На порядок денний зборів було винесено питання про збереження Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет».

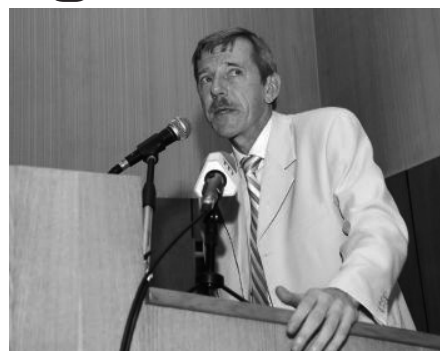
Ректор УжНУ Микола Миколайович Вегеш ознайомив усіх присутніх зі своєю позицією щодо винесеного на розгляд питання та виголосив «найсвіжіші» зміни до рішення Кабінету Міністрів: «Я вам хочу подякувати, що незважаючи на

відпустки, у нас сьогодні переповнений зал. Ми навіть не сподівалися, наскільки оперативно ви можете бути змобілізовані. Мабуть, усі стежать і за Інтернетом, і за пресою, тому в курсі, як розвиваються події, починаючи з цього тижня. Початок іде з розпорядження Кабінету Міністрів України про злиття 4 вищих навчальних закладів, які є у краї, в єдиний регіональний Закарпатський національний університет. Буквально наступного дня до мене звернулося багато деканів, викладачів, керівників профспілок, які просили терміново зібрати конфе-

Іван ЧАВАРГА

ренцію трудового колективу. Серед тих людей, які зверталися, — і Т.І.Суран від імені профспілки, а також студенти через своє керівництво. Відверто кажучи, до того часу, поки в мене самого не було тексту розпорядження, я не хотів робити поспішних висновків. Усвідомлював, що через два дні почнеться сесія Закарпатської обласної ради, і це питання можна буде обговорити там. Коли мова йде про проблему реорганізації, злиття чи об'єднання, обов'язково має бути рішення Закарпатської обласної ради, тим більше, що на сесії я просив спочатку поспілкуватися з Міністром, а після того ми приймемо рішення. У мене відбулася розмова з Віктором Івановичем Балогою, який сказав, що дійсно таке розпорядження прийнято, але він був проти і мав свої зауваження щодо цього. А ліквідаційний процес повинен початися у вересні місяці, тобто ми можемо спокійно завершити вступну кампанію, підписати накази тих студентів, які зараховані на платну форму навчання, і тоді вже розпочати реорганізацію. Тоді я сказав, що для нас важливим є збереження університету, тому що я як ректор є найменша людина: мене обрали на 7 років, я пропрацював 6,5 із них і не хотів би бути причетним до ліквідації УжНУ. Водночас колектив нашого закладу хотів би, аби ректором оновленого університету став обов'язково професор УжНУ. В.Балоба погодився з цими свідченнями й пообіцяв, що порушить питання на черговому засіданні Кабміну. Після того ми зібрали проректорів, деканів, керів-

Микола ВЕГЕШ

ництво профспілок і прийняли відповідне звернення до Президента України, Прем'єр-міністра, міністра освіти і науки, молоді та спорту й до міністра МНС, депутата Закарпатської обласної ради. Рішення було прийнято одностайно.

Учора в розмові з Віктором Івановичем він попросив, що перед тим, як зібратися на економічному факультеті, хоче обговорити це питання на засіданні Кабінету Міністрів, воно відбулося сьогодні й закінчилося 40 хв. тому. Отже, з ініціативи В.Балого внесено зміни до розпорядження й протягом тижня Адміністрація Президента України внесе новий указ. Він буде полягати в наступному (тут у залі настала абсолютна тиша — прим. авт.). Перше: Закарпатський державний університет, Мукачівський державний університет та Закарпатський художній інститут приєднуються до Ужгородського національного університету. Друге: студенти вищезазначених закладів після процесу приєднання вважаються вихованцями УжНУ (тут бурхливі аплодисменти в залі — прим. авт.). Я можу довго говорити, як цей процес тривав, але ми з цього маємо зробити певні висновки: фактично розпорядження Кабміну приймалося без рішення Закарпатської обласної ради, керівництво області не порадилося із колективом УжНУ, який є найбільшим у краї. Я хочу привітати всіх вас із перемогою. Завдяки спільним зусиллям студентів та викладачів удалося зберегти УжНУ, і я зараз можу впевнено сказати, що в жовтні ми будемо відзначати чергову річницю нашого університету».

Фактично, з оголошенням такого рішення можна впевнено сказати, що ми справді зберегли нашу альма-матер, найстаріший та найважливіший виш Закарпаття. Проте, незважаючи на це, не всі вважають, що такий фінал є єдиноpozyтивним. Серед тих, хто висупив, були й представники від молоді. Зокрема промову виголосила голова профспілкової організації студентів Андріана Шпілька: «Ми знаємо про негативні наслідки об'єднання вишів. Я думаю, що у випадку злиття університетів втрачається не лише історія нашої альма-матер, а й усі традиції, цінності, які були закладені й вибудовувалися протягом 66 років.

Закінчення на стор. 7

ВИСОКИЙ ГРАДУС

Перед початком конференції

Закінчення. Початок на стор.7

Наші батьки віддали нас саме в УжНУ, у виш, який має сформований авторитет. Ми мали змогу вступити в інші закарпатські ВНЗ, але хотіли до єдиного в краї національного університету й хочемо отримати саме його диплом. Виникає запитання: «Чому ніхто не порадився зі студентами?» Нас — 12 000, ще 1000 намагається викладати нам потрібні спеціальності. Є ще багато людей, котрі вкладають зусилля, щоб університет розвивався. В УжНУ — найкраща наукова база в області. Я вдячна всім за будь-яку допомогу, нашому ректору та пану Балозі, які доклали чимало зусиль для того, аби наш університет був збережений».

Надзвичайно пристрасною та яскравою була промова колишнього проректора з навчальної роботи, доцента кафедри історії України Івана Чаварги: «Відверто кажучи, я ніколи не думав, що до 66-річниці з дня заснування університету й 20-ої річниці проголошення незалежності України у нас з'явиться така проблема. Я майже 49 років маю вишівської роботи, за цей час бачив багато перетворень, але ніколи в жит-

ті б не додумався, що потрібно змінити статус Ужгородського національного університету. У радянські роки, бувало, нас жорстко критикували. Медиків за те, що в області підвищена зона ризику захворювання грипом та іншими хворобами. Суспільники критикували за те, що в краї висока релігійність серед населення, а значить, погана атеїстична робота. У цілому викладачів усіх факультетів звинувачували, що в школах погана успішність серед учнів. А отже, погано готуємо вчителів. Із критики ми робили свої висновки і справу. Але при цьому нікому й у голову не прийшло змінити статус нашого закладу, припинити його існування.

Безперечно, ці університети й інститут мають право на своє життя, але самостійно. Нам вони не потрібні, особливо Мукачівський, адже таких спеціальностей у нас немає.

Мене дратувало й дратує, що в теперішній час відбувається комерціалізація навчання. Іде мова не про поліпшення освіти й виховання студентів, а щоб

здобути більше грошей. Я за те, щоб в області розвивалося декілька навчальних закладів, але щоб вони створювали такі спеціальності, яких немає в нашому університеті. Тому я всіх закликаю підняти голос протесту й відстоювати за історично складений заклад — Ужгородський національний університет».

...Після того, як інформація про нове рішення Кабінету розповсюдилася за допомогою ЗМІ, колективи ЗакДУ та МДУ висунули свої заяви до Кабінету Міністрів про недопустимість приєднання вищесказаних вишів до УжНУ. Наразі поки що залишається все так, як і було оголошено 17 серпня. Проте ситуація досить напружена, і ніхто не знає, чим вона закінчиться. Та все ж сподіватимемося на краще. Вітаємо викладацький колектив та студентів УжНУ, за те, що спільними силами зуміли вибороти право на свій виш. А ще усіх — із ПершOVERеснем! Із вірою та надією вступаємо в новий навчальний рік.

Мирослава ШИМОН,

студентка відділення журналістики.

Незважаючи на відпустки й канікули, викладачі та студенти швидко зібралися, щоб дізнатися про найближчу долю УжНУ

РІШЕННЯ

Конференції трудового колективу Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет»

від 17 серпня 2011 року

У зв'язку із загрозою ліквідації Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» як юридичної особи, що виникла в результаті розпорядження Кабінету Міністрів України № 760-р від 10 серпня 2011 року, Конференція трудового колективу УжНУ вирішила:

1. Звернення трудового колективу Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» до Президента України та інших керівників держави схвалити (текст звернення додається).

2. Колектив Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» виступає категорично проти реорганізації вищої освіти краю за рахунок ліквідації Ужгородського національного університету — найдав-

нішого, найавторитетнішого, із найбільшим кількісно-якісним потенціалом осередку науки й освіти на Закарпатті.

3. Відповідно до Закону України «Про вищу освіту» Конференція наполегливо вимагає від виконавчої влади України надалі відкрито інформувати колектив Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» і громадськість краю про всі проекти, що стосуються перспектив УжНУ, та узгоджувати рішення з керівництвом та колективом університету.

4. Рішення Конференції трудового колективу Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» довести до відома Закарпатської обласної ради й просити розглянути та підтримати його на черговому засіданні ради.

5. Рішення Конференції трудового колективу Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національ-

ний університет» довести до відома Кабінету Міністрів України, Закарпатської обласної державної адміністрації й переконливо просити не допускати в майбутньому прийняття рішень, що стосуються УжНУ, без відома керівництва та колективу університету.

Рішення Конференції трудового колективу Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» прийнято одностайно.

Голова Конференції трудового колективу, ректор ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

М.М.Вегеш.

Співголова Конференції трудового колективу, голова профспілкової організації ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Т. І. Суран.

СВІТ ПРИРОДИ

Ботанічний сад як одна з візитівок нашого краю

Усім відомо, що Ужгород багатий на туристів. Зачаровує тут усе: квітучі сакури, пам'ятники дивовижним постатям нашої історії та унікальні музеї. Проте одним із надбань стародавнього міста є і Ботанічний сад Ужгородського національного університету.

У далекому 1945 р. було вирішено створити парк при альма-матер. А вже через рік виділено територію площею 4,5 га та розпочато формування штату ботанічного саду. Ось так і почалося рухливе формування пам'ятника садово-паркового мистецтва. Уже після декількох років провадиться робота з розширення колекції екзотичних рослин, іде активне надходження насіннєвого та посадкового матеріалу, впроваджується науково-дослідна робота із залученням студентів біологічного факультету та науковців.

Нині, незважаючи на кризові часи, часті зміни керівництва, об'єкт вважається одним із найкращих в Україні. Уже 11 років Дмитро Сойма (директор саду) докладає зусиль для впорядкування території. Наразі ботанічний сад нараховує 5 відділів: тропічних та субтропічних рослин, декоративного квітництва, інтродукції та акліматизації, природної флори і дендрології, ландшафтного дизайну й зеленого будівництва. Тут зібрана ділянка із

45 видів рідкісних та зникаючих рослин, в оранжереї й теплиці підібрані колекції субтропічних і тропічних рослин, декоративних кущів, чимало інших вражаючих видів світу живої природи. Від звичних для нас нарцисів до бананів, яким здавалось би у наших краях важко плодитися. Д.Сойма розповідає: «Клімат та захищеність території ботсаду від північних вітрів сприяють інтродукції та акліматизації рослин із різних регіонів нашої планети, що й дало змогу закласти своєрідний дендрарій. Тут представники Азії, Америки, Кавказу, Середньої Азії, Європи». Погодьтеся, така структура зачаровує й варта уваги кожного, хто небайдужий до природи. Тим більше, що для бажаних оглянути сад існують спеціальні послуги: щодня тут проводять екскурсії, де від «а» до «я» розповідають про все, що розташоване на території саду.

Крім великої колекції зібраних рослин та пошуку насіннєвих матеріалів, ботанічний сад займається науково-дослідною роботою, є базою для вивчення дисци-

плін за спеціальностями «Біологія», «Екологія», «Агрономія» та іншими, а також допомагає в написанні курсових і дипломних робіт, проєктів студентів, розробці наукових основ збереження й охорони біологічного різноманіття. «Студенти-біологи проходять у нас виробничу практику. Обкопують виноград, обрізають, оприскують, садять, розсаду вирощують. Фактично все те, що потрібно робити агрономам. Надаємо в користування парники. Молодь має ділянку для проходження практики та опанує необхідні предмети зі спеціальності», — розповідає Д.Сойма. Для того, аби розвивати науково-дослідну базу, тут створюють експериментальні ділянки, розсадники, гербарії. Також проводяться експедиції для вивчення рослин і збагачення колекційних фондів, наукові конференції, наради, школи, семінари, видають і наукові праці.

Ботанічний сад УжНУ має хороші зв'язки з іншими парковими структурами. Д.Сойма ділиться: «Узагалі в нас така практика, що ми випускаємо індекс рослин, які можемо надати, і відсилаємо в інші ботанічні сади. Вони, у свою чергу, роблять таку процедуру для нас. Таким чином у конвертах нам присилають насіння з усіх місцевостей, із якими зв'язуємось. Треба сказати, що цей обмін здійснюється у світі безкоштовно, тобто ми можемо висилати в будь-яку точку землі насіння, і так само нам. Це і стимулює, тому що ботанічні сади мають змогу дістати ту чи іншу рослину. Так, поповнюємо свою колекцію».

Завітавши до ботанічного саду, наряд чи ви зможете побачити багато звичних для нашої місцевості рослин, адже саме неординарні й незнайомі квіти, кущі, дерева привертають нашу увагу. До прикладу, тут є колоча папороть (яка за своїм виглядом узагалі не схожа на звичну нашому окові рослину). Про таку в народі кажуть: «Якщо дівчина докторкнеться до неї, то незабаром вийде заміж». Правда чи ні, маєте змогу переконатись самі.

Нашому погляду завжди цікаве те, що незвичне й те, що ми не бачили ніколи. Саме тому на території ботсаду практично немає рослин, які зростають на Закарпатті. Безперечно, інтродукція та акліматизація рослин потребує значних зусиль, але за роки свого існування територія саду зуміла поставити себе на пристойний рівень серед інших парків України. Спільними зусиллями співробітників зібрано унікальну колекцію, яку маємо змогу побачити на власні очі. Тож давайте бути ближчими до природи, зберігати ті унікальні рослини, які вона дає нам. А ботанічному саду УжНУ, зокрема людям, які піклуються про нього, хочеться побажати великого бажання та любові до своєї професії й поповнювати колекцію дедалі рідкіснішими й унікальнішими рослинами.

Мирислава ШИМОН,

студентка відділення журналістики.

ЗНАЙ НАШИХ

Федір ШАНДОР – серед експертів авторитетного рейтингу найкращих ресторанів світу «S.Pellegrino»

Завідувач кафедри туризму Ужгородського національного університету, доцент Федір Шандор справді увійшов до числа експертів такого рейтингу.

Експертну думку нашого викладача подано в журналі «100 лучших ресторанов Украины 2011», який, за рекомендацією науковця, відзначив 3 ужгородські заклади: «Деца в нотаря», «Фан-фан» та ресторан готелю «Унгварський».

Це вперше ужгородські ресторани потрапляють до авторитетного видання не за «попередньою домовленістю», а завдяки експертній оцінці.

В інтерв'ю журналу Ф.Шандор відзначив: «Для розвитку гастрономічного туризму в Україні не вистачає активних людей, тут важливе волонтерство, адже гастрономія залежить не стільки від грошей, скільки від ідей».

Серед найкращих гастрономічних фестивалів Закарпаття Ф.Шандор відзначив свята бограчу, рибальської юшки («ухи»), леквару, чорниць, а також винні фестивалі, дні меду, бринзи, баношу, ріпи, сиру, голубців. Особливу відзнаку від експерта отримав традиційний фестиваль різників у с. Геча Берегівського району.

Проект «100 найкращих ресторанів України» цього року у своєму виданні представив також ще двох закарпатців – у розділі «Унікальные продукты Украины и их создатели» — сировара Петра Пригару та фермера Ореста Дель Соля з Нижнього Селища.

Фото Сергія ДЕНИСЕНКА

Федір ШАНДОР вручив видання, про яке йшла мова, власникам двох із трьох ресторанів, що отримали рекомендацію до рейтингу

Для довідки.

Проект «100 найкращих ресторанів України» від культового проекту S.Pellegrino World's Best Restaurants використовує найбільш прогресивну й ефективну технологію комплексної оцінки закладів громадського харчування Mystery Guest.

Проект інформує про достойні заклади та розповідає про основні тенденції в розвитку ресторанної справи, подає ексклюзивні авторські матеріали, цікаві кожному, хто не може уявити свого життя без гастрономічних задоволень.

НА ПРАКТИЦІ

Словацький досвід стоматологів УжНУ

Студентам 2 – 3 курсів стоматологічного факультету УжНУ випала нагода проходити цьогорічну стоматологічну практику за кордоном, у словацькому Кошиці, яке за величиною є другим містом у країні. Тут розташований один із найбільших університетів Словаччини — Університет імені Павла Йозефа Шафарика, із яким Ужгородський національний університет підтримує дружні стосунки.

Приїхавши в Кошиці, ужгородські студенти мали змогу відпочити й насолодитися архітектурним центром міста, яке вразило своєю красою та охайністю. Велика кількість оригінальних фонтанів, затишних кав'ярень, брендированих бутликів — це все не дозволило нудувати молодим стоматологам. Але згодом прийшов час і для навчання. Університетська лікарня імені Луї Пастера включає в себе державну стоматологічну клі-

ніку, у якій і відбувалася практика. Тут студенти спостерігали за працею лікарів у хірургічному й терапевтичному відділеннях, іноді навіть асистували. Особливу увагу практикантів привернув високий рівень обслуговування та швидкий ритм роботи лікарів, хоч за рівнем обладнання державні клініки майже не відрізняються від українських. Також характерним для словацької стоматології є значна кількість робочих місць.

Студенти висловлюють щире подяку деканові стоматологічного факультету, професору Юрію Юрійовичу Пересті за сприяння в організації поїздки. Практика за кордоном є хорошою нагодою понайтиватися з багатьма студентами з інших країн, та, безперечно, набратися безцінного досвіду. «Загалом у нас усіх залишилися хороші враження та спогади про цьогорічну практику. Сподіваюся, що наступного року мені випаде нагода знову відвідати Словаччину» — підсумувала свої враження студентка 3 курсу Мар'яна Баландюк.

Валерія ТУРОК,

студентка відділення журналістики.

У ПІДРОЗДІЛАХ

Микола ПАЛІНЧАК: «Ми ще молоді, але вже найпрестижніші!»

Якщо УжНУ — це велика родина, то кожен факультет у ньому — маленька окрема сім'я зі своїми особливостями, цікавинками, перевагами й недоліками. Ми поспілкувалися із деканом факультету міжнародних відносин, доцентом Миколою Михайловичем ПАЛІНЧАКОМ.

— **Микола Михайловичу, розкажіть, як було створено факультет.**

— Цей факультет вважається одним із наймолодших і найпрестижніших у нашому університеті. Його історія розпочалася в 1998 р., коли було відкрито філію Інституту міжнародних відносин Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. Це було зумовлено потребою області у висококваліфікованих фахівцях, здатних діяти на міжнародному рівні в ринкових умовах, а також розташуванням краю та необхідністю в розширенні й поглибленні міжнародної співпраці України з державами-сусідами. Адже Закарпаття межує з чотирма країнами-членами Європейського Союзу та НАТО. З відкриттям філії Ужгородський національний університет (на той час) став другим навчальним центром в Україні з підготовки фахівців-міжнародників високого класу.

— **Хто очолює тодішню філію Інституту міжнародних відносин?**

— Іван Іванович Вайнагі, перший декан, кандидат юридичних наук, доцент, почесний магістр Інституту міжнародних відносин, радник Голови комітету Верховної Ради України. Саме Іванові Івановичу ми завдячуємо створенням факультету. На жаль, нашого колеги немає серед нас, але ми пам'ятаємо добрі справи засновника. Під час святкування 10-ої річниці підрозділу Вайнагі було встановлено меморіальну дошку.

— **А Ви давно очолюєте підрозділ?**

— Із травня 2005 року. Мені приємно працювати в цьому підрозділі. Сьогодні навчальний процес забезпечують високопрофесійні викладачі: професори, доценти й старші викладачі.

— **Чого набув факультет за 13 років існування?**

— Наразі в структурі ФМВ чотири кафедри: міжнародних економічних відносин, міжнародних відносин, європейської інтеграції та економіки, теорії та практики перекладу.

Про плідну наукову роботу професорсько-викладацького складу факультету свідчать опубліковані 12 монографій і понад 100 наукових статей. Колектив підрозділу двічі на рік випускає «Науковий вісник Ужгородського національного університету, Серія «Міжнародні відносини» та науковий вісник «Регіональні студії». Активно працюємо над запровадженням основних елементів Болонського процесу в нашу навчальну систему. З усіх навчальних дисциплін розроблено та проводиться модуль-

ний контроль знань студентів. ФМВ постійно відвідують іноземні делегації. Гостями нашого підрозділу були послы Великобританії, Австрії, Індонезії, Німеччини, Словаччини, консули Чехії, Словаччини та Угорщини. Крім того, наші викладачі постійно підвищують свій фаховий рівень, у т. ч. за допомогою стажування за кордоном, зокрема в США, Канаді, Німеччині, Австрії, Чехії, Словаччині, Польщі Угорщині. Також до навчального процесу залучають закордонні професори, зокрема із Канади, США, Швейцарії, Чехії, Угорщини, Словаччини.

— **А самі студенти мають змогу під час навчання побувати в інших країнах?**

— За роки навчання в рамках різних проектів міжнародних факультету більше сотні наших студентів відвідали Німеччину, Великобританію, США, Бельгію, Австрію, Чехію, Румунію, Словаччину, Угорщину, Польщу, Литву. Приємно, що останнім часом студенти-міжнародники проходять практику в Міністерстві закордонних справ, Верховній Раді України, Посольстві України в Угорщині.

— **Чи мають студенти змогу прохдити й навчально-виробничу практику за кордоном?**

— Так, останнім часом приділяємо особливу увагу виробничій практиці. Ми зацікавлені, щоб студенти ще в університетські роки отримали навички майбутньої професії. Нещодавно я підписав договір про співпрацю з однією австрійською фірмою, і згідно з договором наші студенти проходять практику на цьому підприємстві, також студенти практикуються у фірмах з іноземним капіталом «Фішер-Мукачево», «Західтранссервіс», «Мірон Торенте», у Карпатському регіональному центрі інноваційного розвитку. Набуває молоді фахового досвіду й у Міністерстві закордонних справ, Верховній Раді Украї-

ни. Нещодавно 4 наші студентки проходили двомісячне стажування в найкращому виші Угорщини Корвінусі й паралельно мали ознайомчу практику в Посольстві України в Угорщині.

— **Після закінчення факультету, які посади можуть займати випускники?**

— Це такі посади, як економіст, економіст з бухгалтерського обліку та аналізу господарської діяльності, економіст із планування, економіст із фінансової роботи, оглядач з економічних питань, економіст із договірних та претензійних робіт, фахівець-аналітик із дослідження товарного ринку, консультант з економічних питань, економічний радник, перекладач, аташе, дипломатичний агент та багато інших.

— **В Україні загалом складна ситуація з працевлаштуванням, але все ж дозволяє потрібну «банальність»: чи важко випускникам після закінчення нашого вишу влаштуватися на роботу?**

— Зазвичай студенти знаходять собі можливі місяці роботи ще під час навчання чи практики, і загалом факультет може похвалитися успішним працевлаштуванням. Сьогодні наші вихованці працюють у: МЗС (Е.Кенів), Верховній Раді України (К.Івашкович, Р.Палагусинець), управлінні євроінтеграції ОДА (В.Бокоч, С.Феофанов) тощо. Чимало вихованців ФМВ продовжили навчання в Дипломатичній академії при Міністерстві закордонних справ України (М.Купар, І.Ільтьо).

Важливим є те, що диплом випускника нашого факультету визнається в Європі. Про це свідчить той факт, що чимало юнаків і дівчат підрозділу продовжили навчання в аспірантурі, у вишах Великобританії, Латвії, Німеччини, Угорщини й Словаччини. Частина вже успішно завершили навчання — Л.Коба, К.Казарян, Н.Копанишин, І.Делеган, Г.Гереші. Ми пишаємося нашими студентами!

— **Крім власне навчання, чим іще займаються студенти ФМВ? Як розважаються, відпочивають?**

— Крім навчання, студенти факультету міжнародних відносин беруть активну участь у святкуванні днів Європи в Україні, днів міжнародника, перекладача, першокурсника, у різноманітних конференціях, відстоюють честь підрозділу в іграх КВН, «Брейн-рингу», спортивних змаганнях. Нам приємно, що цього року в 61-ій спартакіаді університету футбольна команда ФМВ виборола 3 місце. Це при тому, що хлопців маємо небагато. Також відрадно, що на факультеті вчать й іноземці: із Росії, Угорщини, Німеччини, студенти багатьох національностей.

— **Що ж, залишається побажати підрозділу нових вагомих здобутків, адже він того вартий!**

**Олександра АРТЮХІНА,
Ірина ЛЕВІНА,**

студентки відділення журналістики.

СТУДЕНТ І ЗАКОН

Михайло КІФОР: «У нашій справі важливо бути людяними»

Більшість вихованців вишів є законослухняними людьми. Однак молодь є молодь. Серед юнаків та дівчат знаходяться ті, хто з різних причин, але таки переступає поріг дозволеного. Із ситуацією, яка склалася зі студентською злочинністю на Закарпатті, нас ознайомив підполковник Михайло Михайлович КІФОР, який очолює відділ кримінальної міліції у справах дітей Ужгородського МУ УМВС України в Закарпатській області.

— Михайле Михайловичу, яка ситуація зі студентською злочинністю на сьогоднішній день в області?

— Скажемо так, студенти — одна з найпроблематичніших вікових груп

людей, які притягаються до кримінальної відповідальності. Водночас загалом злочинність серед студентів трохи спала, хоч, як показує статистика, кількість кримінальних правопорушень порівняно з минулими роками трохи зросла.

— Які причини зростання кримінальних правопорушень?

— Особисто я вважаю, що проблема в самому суспільстві. Телебачення, Інтернет, неблагополучні сім'ї, зміна людських цінностей... У наш час модно бути «поганим». Багато хто скоює злочин у стані афекту або ж будучи напідпитку й потім жалкує, але вже нічого не поробиш — за вчинки потрібно відповідати.

— І за що в основному відповідають юнаки й дівчата, котрі порушили закон?

— Ну звичайно ж, за крадіжки, хуліганство, насильство, рідше замаху на життя.

— Чи можна вважати заходи проти студентської злочинності ефективними?

— У нашій справі важливо бути, як-то кажуть, людяним. Ми часто проводимо бесіди з правопорушниками, намагаємося зрозуміти логіку їхніх учинків. Також ми стараємося контролювати цих студентів, звертаємося до вишів, щоб слідували за ними, відвідуємо сім'ї. Зазвичай зі студентами-правопорушниками працювати досить-таки важко. Адже йдеться про молодь, яка ще не повністю пізнала життя. До того ж більшість приїжджає навчатися, скажімо, в Ужгород з інших районів, тому нагляду, як такого, з боку батьків немає. Але тут є й один плюс: студенти дуже бояться «вилетіти» з університету, тому, перед тим як скоїти щось, потрібно добре подумати про наслідки.

Кристина БАЛІНТ,

студентка відділення журналістики.

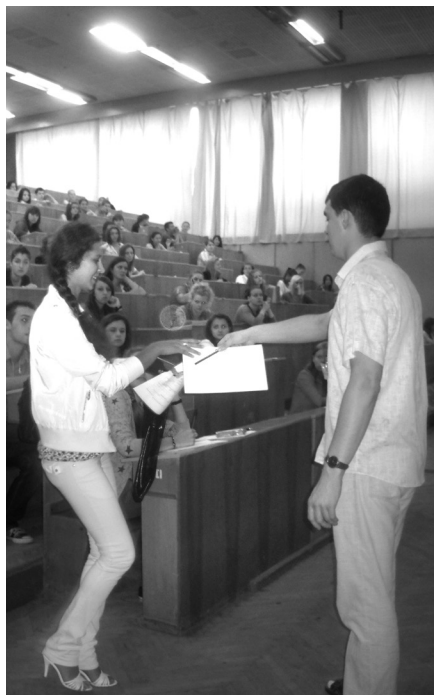
ОСОБЛИВОСТІ ВСТУПУ

Абітурієнти УжНУ пройшли останні випробування

Нещодавно абітурієнти, які подавали документи на відділення журналістики та факультет фізичного виховання і спорту, пройшли останні випробування.

Традиційно майбутні журналісти писали творчий конкурс, а претенденти на факультет фізичного виховання та спорту складали нормативи. «Процедура цих випробувань прозора та доступна. Перелік нормативів та критерії оцінювання знань були затверджені ще в лютому. Питання, які виносяться на творчий конкурс, теж оприлюднені на сайті нашого університету. У день написання матеріалів конкурсу ректор УжНУ Микола Миколайович Вегеш обрав один із варіантів творчих завдань, які абітурієнти виконують протягом трьох годин», — каже відповідальний секретар приймальної комісії Володимир Михайлович Міца.

У перший день випробувань я побувала в спортивному комплексі УжНУ «Буревісник», де цьогорічні абітурієнти факультету фізичного виховання й спорту проходили випробування зі стрибків у довжину з місця, підтягування на перекладині (хлопці) та згинання та розгинання рук у жимі лежачи (дівчата). Останнім завданням був біг на 1000м для хлопців та на 500м для дівчат. Абітурієнтка Мар'яна Мадяр із Воловця поділилася враженнями: «Я думаю, що ці випробування зможуть об'єктивно показати мої можливості. Документи подавала тільки на один факультет, але на всі спеціальності, у майбутньому планую викладати фізкультуру в школах». Декан фа-

Абітурієнти готуються до написання творчих робіт

культету фізичного виховання та спорту Валерій Адальбертович Товт водночас зазначив: «Наш підрозділ поставив собі за мету максимально прозоро провести випробування для наших майбутніх студентів. Кожен норматив проводять двоє суддів, присутні спостерігачі й незалежна комісія. Раніше ми представляли комісію на початку тестувань, зараз цьо-

го не робимо, щоб ні комісія не знала абітурієнтів, ні абітурієнти не знали її».

Другий день випробувань проходив у головному корпусі УжНУ, де цьогорічні абітурієнти відділення журналістики писали творчий конкурс. Уже із самого ранку під стінами вишу товпилися майбутні студенти та їх батьки. У головний корпус входили тільки за пропусками, було зрозуміло, що університет доволі серйозно ставиться до вступних випробувань. Абітурієнтам запропонували три теми на вибір: 1. Матеріал у публіцистичному стилі на тему «Без минулого немає майбутнього». 2. Матеріал в одному з журналістських жанрів на тему «Роль журналіста в сучасному суспільстві». 3. Обґрунтувати вислів Джозепа Ренана «Добре говорити — значить добре думати». Своїми враженнями від випробування поділилася абітурієнтка з Перечина Світлана Проса: «Перед творчим конкурсом було дуже багато переживань і навіть страх. Темою для написання твору я обрала «Без минулого немає майбутнього». На перший погляд, тема не важка, але потім виникли сумніви в побудові речень, логічній послідовності думок. Загалом я повністю задоволена завданнями. І вже мрію, як у вересні поповню лави студентів відділення журналістики».

Насамкінець слід зазначити, що обидва випробування пройшли без ексцесів, що відзначили й зовнішні спостерігачі. Залишається тільки побажати студентам підтвердити свій творчий потенціал під час навчання й загалом побажати веселого життя в УжНУ!

Кристина БАЛІНТ,

студентка відділення журналістики.

ОСОБИСТОСТІ

Софія СОРОКА: тернистим життям, у поетичному слові

Софія Степанівна СОРОКА — чудова поетеса, вірна дружина, любляча матір, добра бабуся та хороша людина. Її вірші клали на пісні композитори Попенко, Матій, Циганин, Худге, Горобець, Гайдук та ін. Її твори виконують Матій та Лабик.

Софія Степанівна вже понад 40 років працює в читальному залі № 4 Наукової бібліотеки УжНУ.

Майбутня поетеса народилася в селі Стриганці Тернопільської області. У півтора року дівчинка важко захворіла. Ця хвороба залишила слід на все життя. До школи долала важких 7 кілометрів. Закінчила Тербовлянський культурно-освітній технікум. Потім вступила на заочне відділення Харківського інституту культури.

Ще з дитинства маленька Софія писала про чудову природу Карпат, тому не дивно, що без знайомств подалася саме туди. Ось тут і почалося доросле життя. Працювала, не покладаючи рук у бібліотеці УжНУ, та жила в гуртожитку. Згодом спільними зусиллями їй вдалося придбати невеличку квартиру. Софія Степанівна знайшла себе серед

молоді. Вона заснувала клуби «Сузір'я» та «Дует», які успішно діють уже понад 20 років. Здавалось, усе налагодилось, але нема одного... коханої людини поруч. Першого чоловіка Софія Сорока зустріла на автобусній зупинці. У них народилася дівчинка:

*«Дорога донечко моя,
Моя любов, моя краса,
Моє ти щастя чарівне,
Моє життя, моє ти все...»*

Та через сім років спільного життя несподівано помер чоловік. Але, як кажуть, біда приходить не одна... Не встигла поетеса оговтатися від цієї трагедії,

як померла її мати від інсульту. Ось і написала про долю-недолю авторка:

*«А ти у мене так лиха,
Що стала ти зовсім глуха.
Не чуєш ти мене цілком,
А б'єш мене цілком...»*

Уже коли Софія Петрівна зневірилась у своєму житті, їй доля подарувала чудову зустріч на автобусній зупинці з майбутнім чоловіком. І вже сімнадцятий рік вони разом.

С.Сорока виховує двох онуків. Вона щаслива. Вийшла одинадцята збірка під назвою «Закарпаття моє», у якій поетеса дякує рідному краю за все, що їй подаровано:

*«...де у сакур цвітіння і вії каштанів,
Поринуло місто в садах.
Це Ужгород милий, зелений, коханий,
Це Ужгород в мріях і снах.
Це квіт черемшини і запахи жасмину,
Найкраща у світі весна!
Це ніжні обійми милої дівчини,
Мій Ужгород, доле моя!»*

Поетеса не збирається зупинитися на досягнутому і в майбутньому планує видати книгу на духовну тему: «Да святиться ім'я твоє» та автобіографічну повість.

Марія ЧАВАРГА,

студентка відділення журналістики.

РАЗ РЯДОК, ДВА РЯДОК...

Остання літня ніч...

Вже сонце сідає, схопившись за гору,
Лишає позаду студентську опору.
Так, літо минає. Ось-ось вже й за парту!
Лишилась лиш ніч для жаркого азарту.
Та той не студент, хто всю ніч

не гуляв.
І перед знаннями потрібно забав!
Останні години шаленого літа
Не можна проспати — потрібно
прожити!

В дорогу беремо лише головне:
Всі спогади літа, щоб гріли тебе,
Надію солодку — відмінені пари,
І ще не помітні казкові чари.

Від півночі чари ж бо діють до ранку.
А там переносять за парту —
з світанком.
Тож миттю рушаймо в далекий політ:
Між осінню й літом небачений світ.

....
І перший об'єкт, що вже місяць відкрив —
Будинок зі списаних нами листків.
Заходимо в нього — неначе театр.
От тільки не видно акторів, щоб грати.

І зал геть пустий, а крісла, наче Книги.
Ще й чути розмови, всі майже лайливі.
«І жодного разу мене не читав —
Тільки подушкою ледар поклав!»

«Тож перед іспитом певно — традиція.
О, тиша усюди, іде репетиція!»
Гордо виходить на сцену Стілець.
«Хто сяде — в'ю, і хай йому грець!»

І Ручка біжить... Спіткнулась — упала.
І залу вже крики: «Сховай своє жало!».
А далі і Парта випхала боки.
«Сьогодні у нас особливі уроки!

Ось гляньте: на виході купка студентів.
Хапайте скоріше, поки свіженькі!»
Книги вставати усі почали,
Ручки ввімкнулись, до нас потяглись.

«О, я тебе зараз також погризу!»,
«Ні, дай мені, я сторінки порву».
Хтось тягне за руку — «Скоріше тікай!»
І місяць сховав цей будинок зі знань.

....
А далі з'явилися сходинки літа:
Там сесія, страхом студентським
укрита,
Там практика літня: у кого яка,
У когось письмова, у когось — гірська.

А вище — зі спекою літня пора,
Де відпочинку співають «Ура!».
Там річка все плететься солодким потоком,
Походи ідуть лиш упевненим кроком.

Там місяць сидить над горами синіми,
Ночі гудуть студентськими співами.
Там полум'я в небо так сипле зірки,
А біля вогню десь сидиш уже й ти!

Там фестивалі: музика, танці,
В морі гойдаються хвилі-повстанці.
Сміх розливається в літі завжди,
В ньому купаються мрії й думки.

І тільки забудеш про перші ж бо сходи,
Знов наступають навчальні пригоди...
Вже доганяють конспекти та пари,
Майже скінчилися літа всі чари...

....
Ось відчуваю, як тягне наверх
Рідна будівля — наш «Універ».
Бачу: і Книги летять на полиці,
Ім відпочинок тепер тільки сниться!

Стільчик кульгає, Парта біжить,
І до світанку, здається, лиш мить!
Місяць вітається з Сонцем осіннім,
І альма-матер чується в гімні.

Попереду безліч студентських подій:
Планів навчальних, здійснених мрій.
Хтось заведе свій перший конспект,
Хтось курсову знов напише в момент.

Хтось після іспиту скаже: «Облом»,
Хтось уже майже тримає диплом.
Всі ми, УжНУ, твої чесні є діти!
Але за партами всім нам... сидіти!

Щоб схвально сміялися викладачі
І легко читалось не тільки вночі,
Хай кожна практична буде, мов свято,
І все, що не вивчили — влучно вгадати!

Вдалого року справжні студентам:
Сесія щоб промайнула моментом,
І арифметика зовсім проста:
На кожний предмет — сто балів зі ста.

Марічка ЧЕРНИЧКО,

студентка відділення журналістики.

МОЛОДІЖНЕ САМОВРЯДУВАННЯ

«Студентська республіка Закарпаття 2011»

«Студентська республіка» досить поширена серед юнаків і дівчат. Вона має на меті підготовку вишівської молоді до самостійного, дорослого життя, закликає обговорювати найактуальніші проблеми, із якими зіткнулася держава. Активно діє назване об'єднання і в нашому краї. Ось і цього року на турбазі в селі Лумшори Перечинського району

відбулася «Студентська республіка Закарпаття 2011». Юнаки й дівчата вишів області поділились на півтора десятка команд і настійливо боролись за перемогу в різних конкурсах: інтелектуальних — брейн-ринг, квест, розважальних — «Закарпаття має талант», «Міс...» та «...Містер Студентської республіки», фото- і відео конкурсах, а також у спор-

тивних змаганнях — із чоловічого й жіночого футболу, перетягування канату. Боротьба між студентами була виснажливою, нелегкою, але кожна команда гідно себе проявила. А найголовніше, що молодь змістовно й активно провела час, знайшла нових друзів.

Діана ФУСКО,

студентка відділення журналістики.

КНИГИ, КНИГИ, КНИГИ

Про Олеся, Чупринку, Філянського

У радянські часи імена цих поетів замовчувалися, бо, як пише **Лідія Голомб у монографії «Три поети раннього українського модернізму: Олександр Олесь, Грицько Чупринка, Микола Філянський» (Ужгород: Ліра, 2011),** О.Олесь (1878 — 1944) «увійшов у літературу як виразник настроїв та ідеології національно свідомої української інтелігенції тривожної епохи двох революцій, як співець відродження своєї нації»; у творчості Г.Чупринки (1879 — 1921) виразно відбитий «послідовний антибільшовизм та національно-патріотичний характер думки і дій мужнього борця за волю України»; поетичною філософією життя М.Філянського (1873 — 1938) став «український варіант кордоцентризму». Дослідниця наголошує, що ці поети стояли «біля витоків українського модернізму, закладали в ньому течії неоромантизму, імпресіонізму, символізму, неobaroko», що, «зростаючи на питоми національному ґрунті, вони були виразниками української ментальності з її антеїзмом, філософією серця, християнською релігійністю, зрідненістю зі світом природи», що усі три «глибоко і переконливо відтворили трагізм своєї епохи». У розділі про Олеся читач знайде інформацію про перебування поета в краї під час національно-визвольних змагань Карпатської України, а в розділі про Чупринку — про те, як поет постав проти застарілих тверджень, що всі конфлікти треба розв'язувати мечем:

*... для бою й перемоги
Треба інші дороги,
Інші, інші! Так і є.*

Заслужують на увагу розміркування дослідниці над тим, чому збірку Філянського «Лірика» сприйняли з диметральною протилежною оцінкою М.Коцюбинський та Г.Хоткевич і В.Пачовський. Нову монографію Л.Голомб, як і її попередні — «Особа і суспільство в українській ліриці кінця XIX — початку XX ст.» (1988), «Василь Пачовський: закарпатські сторінки життя і творчості», «Поетична творчість Федора Потушняка», «Петро Карманський: життя і творчість» (2010), — із задоволенням та користю прочитають не тільки фахівці з історії української літератури, але й усі, хто цікавиться історією української культури, поетичним словом.

Студентам — щоб знати мову Гете

Для студентів романогерманської філології, які вивчають німецьку мову як другу іноземну, кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри німецької філології і проректор із навчально-виховної роботи УжНУ **Ольга Михайлівна Гвоздяк** видала навчальний посібник «Грамматика

сучасної німецької мови» (Ужгород: Мистецька Лінія, 2010). Відкрив розділ «Тестові завдання» і вирішив перевірити свої університетські знання цієї мови, та якщо з першим завданням першого тесту — справився успішно, вписавши артікль «eine», то вже на другому прикладі спіткнувся... А таких тестів у книзі 525 — на всі правила граматики. Перевірити свої знання легко, скориставшись розділом «Ключі до тестових завдань», а щоб зрозуміти, якими правилами користуватися для того, щоб оволодіти мовою Гете, досить проштудіювати відповідні розділи «Граматики»: «Іменник» (про артікль, рід, число та відмінювання), «Дієслово» (про утворення й уживання часових форм, іменні форми дієслів і т. д.), «Прикметник»... Так само докладно про синтаксис німецької мови. Таблиці, приклади допомагають швидко зорієнтуватися в закономірностях уживання лексичного багатства німецької мови. У цьому аспекті цікавий розділ «Тонкощі вживання близькоспорідненої за семантикою лексики». Підручник написано настільки доступно, що за його допомогою можна вивчати німецьку мову самостійно. Такий посібник беремо в руки із вдячністю автору за велику кропітку й так потрібну в часи глобалізації педагогічну працю.

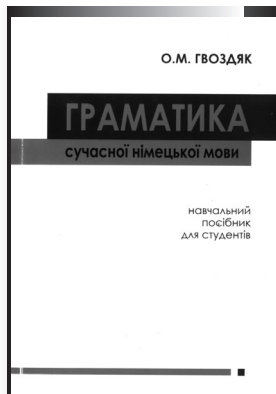
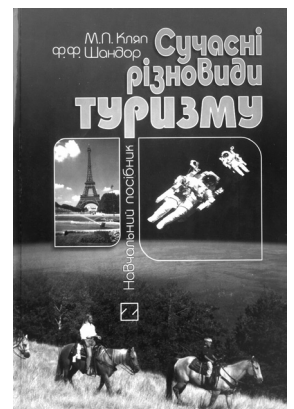
Про туризм — системно і доступно

На книзі М.П.Кляпа та Ф.Ф.Шандора «Сучасні різновиди туризму: навчальний посібник» (Київ: Знання, 2011) є презентаційні слова: «Рекомендовано Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України». Автори посібника, як зазначено в анотації, «досліджують соціальний феномен туризму в сукупності його проявів: туристичної діяльності і поведінки, туристичних груп і організацій, соціальних систем і соціального інституту туризму». Посібник має сприяти підготовці висококваліфікованих туризмознавців, які зможуть забезпечити високий рівень ефективності системи управління та конкурентоспроможності підприємств туристичної індустрії як у нашому краї, так і в тих місцевостях, де працюватимуть за цим фахом випускники УжНУ, бо подані в книзі матеріали мають системний і універсальний характер. Узяти хоч би шостий розділ посібника: «Класифікація туризму за видами залежно від критеріїв», із якого довідуємося, що за метою подорожі є акулячий і бджолиний, археологічний і грибний, винний і сирний, орхідейний і парфумерний, мисливський і рекреаційний, пустельний і пляжний, спелеологічний і термальний, музейний і літературний та ще багато інших видів туризму. Наприклад, романтичний туризм — це перебування на площі святого Марка у Венеції чи у фортеці Альгамбра в Гренаді, на Карловому мості у Празі чи на острові Парадайз на Багамах, а літературний — приїхати в Единбург, щоб побачити усе, що пов'язане з Артуром Конаном Дойлом, чи у Санкт-Петербург героїв «Злочину і кари», «Білих ночей» Ф.Достоевського...

Книгу видано в серії «Вища освіта XXI століття», шкода, що порівняно невеликим накладом — 1000 примірників. Але радує, що її написали вчені-педагоги УжНУ.

Рубрику веде Іван СЕНЬКО,

доцент.

АДАПТАЦІЯ

Перші кроки завжди нелегкі

Здавалося б, після закінчення вступних іспитів, коли випускник із впевненістю може сказати: «Так! Я це зробив, мене прийняли до вищого навчального закладу», розпочинається омріяний відпочинок. Попереду щасливі миті студентства.

Вступ до вишу є для більшості абітурієнтів новим періодом життя, і одночасно таким актом, який вимагає дієвого пристосування до умов студентського повсякдення. Перший, а часом і другий курси виявляються тими критичними «роками», протягом яких першокурсники проходять через складні й різноманітні процеси умов навчання, дорослішання та становлення особистості. Різні студенти адаптуються по-різному. Одні з них пристосовуються протягом першого семестру, інші — до кінця другого курсу. А декому взагалі не вдається. Це зумовлюється такими факторами як: профіль обраної спеціальності, умови життя, індивідуальні

психологічні особливості, стосунки між студентами та з викладачами, а також цілий ряд інших зовнішніх та внутрішніх факторів.

Особливо важко тим, хто приїхав з інших міст або сіл. Їм потрібно звикати до нових умов життя, знайомитися із сусідами в студентському гуртожитку, особливостями нового міста: запам'ятовувати розташування вулиць, номери маршруток. Перехід від учорашніх школярів, від класно-урочної системи навчання до, переважно, самостійних завдань нерідко здійснюється досить боляче, а часом із особливо великими труднощами. Пройде час, поки першокурсники перестануть називати аудиторії класами, викладачів — учителями, лекції — уроками, конспекти — зошитами...

Для того, щоб адаптація проходила якомога безболісніше, важливо знати життєві плани, інтереси першокурсника, систему переважаючих мотивів, самооцінку. Розв'язання цієї проблеми пов'язане із розвитком психологічних служб у виші. Викладачі теж можуть

сприяти успішній адаптації студентів, для цього необхідно враховувати таке:

1) у навчальному процесі ширше використовувати творчі проблемні методи навчання й виховання, прищеплювати практичні навички, любов до майбутньої професії;

2) узяти під контроль випадки виходу студентів із навчального закладу, аналізувати при цьому причини відсіву;

3) соціологічним і психологічним лабораторіям надавати кваліфікаційну допомогу з вивчення проблем, пов'язаних із адаптацією студентів;

4) удосконалювати систему заохочень відмінників навчання.

Наступні чотири — п'ять років — період незабутніх перипетій долі, і коли враховувати динамічний спосіб життя молоді, то він до вподоби здебільшого кожному студентові. Тож сподіваємося, що всі адаптаційні періоди пройдуть швидко, і першокурсники гармонійно увійдуть до чисельної сім'ї студентів.

Підготувала

Олександра ДУБЕНЧУК,

студентка відділення журналістики.

СПОГАД

Ще тільки має початися осінь. Древа сповнені надій, але вже розуміють: літо минуло... Ніжне тепло ще розливається вулицею, сонце позіхає перед спочинком. О, ця пора: пора солодких вечорів, пора перших прохолод... Вона надихає і захоплює.

І ось у цей неймовірний ніжний час ми йдемо удвох. Ідемо, подумки узявши за руки. Прямуюємо набережною, аби просто відчуті трепетний подих заходу сонця, аби роздивитися усмішки небесного світила у воді, аби послухати прощальний шепіт літа, аби просто вголос подумати про головне, про вічне...

І ніби нічого особливого в цьому дні й не було. Закінчилися пари. Ми повернулися додому, пообідали, відпочили. Але тут у серці щось запропонувало: а чому б ні? Невже це так важко? Просто вийти прогулятися з подругою, з тією єдиною, якій хочеться розповідати про все на світі! З тією, історії якої хочеться слухати знову й знову. І переживати найщасливіші моменти так, наче дізнаєшся про них уперше. Це ж так легко. Просто гуляти з подругою. Просто насолоджуватися з нею ледь помітною осінню.

У такі моменти все буденне відходить десь за горизонт. Абсолютно байдужими стають непроїзні життєві дороги, каменюки під колесами, бордюри, сходинки. «Розумний обійде гору», — жартуємо. І так весело разом із подругою мчатися вулицею, аби вітер гойдався у волоссі. І так весело фотографуватися на лавичці — із зіпсованими зачісками та безмежно радісним серцем! І так хочеться спіймати це найсолодше сонце й залишити його аж до наступного літа...

...Ось так ми будемо пити компот зі свіжих фруктів, жувати поп-корн, який

зробили вдома. Потім облизувати солоні губи, сміятися, сміятися, сміятися... І обійматися на набережній. Просто так. Бо сьогодні літо зустрілося з осінню. Бо сьогодні ми вперше гуляємо тільки удвох. Бо сьогодні солодко пахне небо.

І як приємно помовчати удвох. Про улюблену музику, про найвідвертіші вірші, про найгірші сльози, про все. Ось так триматися за руку, гуляти набережною під іще зеленим листям каштанів. Ось так згадувати пари, переживати щодо

практичних... Ось так мріяти про щось неймовірне...

Щаслива людина, яка має друга. І як солодко течуть сльози, коли твій друг каже: «Це був один із найщасливіших днів у моєму житті». І ти розумієш, що вже не зможеш жити так, як до сьогодні, не зможеш забути цей звичайний вечір, який сплівся із незвичайним щастям. Адже це щастя було на двоє.

Марічка ЧЕРНИЧКО,

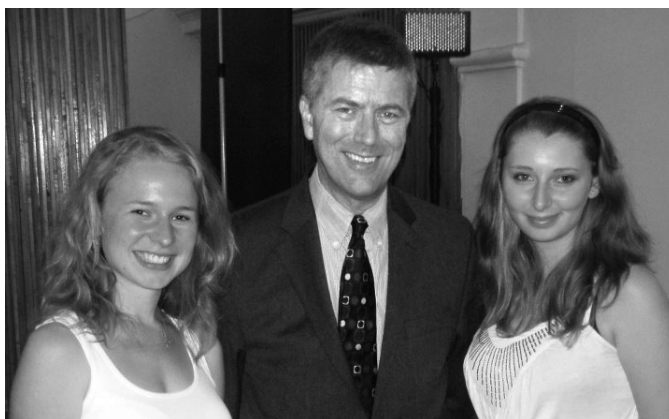
студентка відділення журналістики.

ЧЕСЬКІ ВРАЖЕННЯ

Студентів навчали, як стати хорошим журналістом

Край Височина (Чеська республіка) приймав студентів у Літній школі журналістики імені Карла Гавлічка Боровського

Ми довго блукали нічним парком, ущент промокли під дощем, уже трохи ставало страшно... Це відбулося в перший же день мого перебування в Чехії. Я та ще дві чешки загубилися в маленькому містечку й не змогли знайти дорогу до інтернату, де мешкали. Почувалися трохи соромно: три дорослі дівчини не запам'ятали дорогу в 100 метрів, та все ж це радше один із безлічі яскравих спогадів за неймовірні 8 днів. Вісім днів у Літній школі журналістики імені Карла Гавлічка Боровського...

Гість школи — посол США в Чехії Пол ОГЛЕСБІ

Більше 30 студентів із Чехії, Словаччини, Німеччини, Білорусі та України з'їхалися до Гавлічкового Броду, аби спробувати, що таке журналістика і з чим її їдять. Це тихе маленьке містечко, яке знаходиться за дві години їзди від Праги, у мальовничому і дуже схожому на Закарпаття край Височина. Проживає в населеному пункті всього 25 тисяч мешканців. Перші згадки про нього датуються XII століттям. Місто отримало назву в пам'ять про велику людину — чеського журналіста, письменника, політика та літературно-критика Карла Гавлічка Боровського. До речі, він був першим журналістом, який висвітлював політичні події в Чехії, причому об'єктивно, тож і заважав владі.

Що зразу ж владає в око, у чеській журналістиці й досі червоною ниткою проходить це прагнення до вільної, незаангажованої думки. У країні представники четвертої влади вільно пишуть про те, що бачать, не оглядаючись на якісь політичні партії. І до речі, якщо вже про Чехію, то без пива ніяк. У цьому містечку є своя власна пивоварня, яка своїм напоєм славиться не лише у Височині, а й по всій країні. Уся ж наша школа снідала, обідала та вечеряла в ресторані, який власне є продовженням пивоварні.

Із першого ж дня атмосфера серед студентів та викладачів утвердилася надзвичайно тепло та дружня. Досить слухним ходом наших модераторів було познати йомити учасників у ході гри. Одразу ж після поселення вирушили в місцевий парк, де перед нами було завдання знайти клаптики паперу з надрукованими на них реченнями, які мали стати єдиним рішенням цілої гри. Ми жартували, що ведемо справжнє журналістське розслідування, тому встигали брати коментар на камеру один в одного та слідувати за конкуруючою командою.

На цілих вісім днів центр Височина став головним інформаційним осередком краю. Учні розділилися на 5 груп: друківані ЗМІ, телебачення, радіо, Інтернет — ЗМІ та піар і маркетинг. У цих групах панувала атмосфера справжньої редакції, радіо- чи телестудії. Та як їй не панувати, коли ти працюєш зі справжнім об-

ладнанням, на технічно добре оснащених студії з усім, що необхідно для створення випуску новин чи передач. Найкращі репортажі чи друківані матеріали учнів мали змогу потрапити до місцевих газет, телебачення або радіо, тож усі були максимально зосереджені на тому, аби якомога справніше виконати своє завдання. На допомогу приходило здорове відчуття конкуренції, яке весь час підбурювало на якісь карколомні ідеї. Та в той же час не треба було забувати, що ти працюєш у команді (усередині відповідних груп за видом ЗМІ нас розділили на групи з 2 — 3 чоловік), тому треба злагоджено працювати зі своїм партнером.

У кожному групі були запрошені особливі гості. Наприклад, до моєї групи (телебачення) прийшла Станіслава Бенічка, репортер одного зі словацьких телеканалів. Також нашими модераторами були Андрей Разл, який завжди знаходився там, де проходило щось цікаве, та Либор Блажек, оператор місцевого телебачення. Він нам усім видався геніальною людиною, може тому, що ніхто, крім нього, не вмів так управно монтувати відзнятий матеріал і поводитися з камерою.

Узагалі, можливо, це й суб'єктивна точка зору, та наша TV-команда була найкращою. І тут не лише мої особисті якісь враження чи думки. Справді, ми діяли активніше від інших груп, саме наша студентка виграла Золотого Бобра, нагороду-іграшку у вигляді бобріка, за вагомий внесок у розвиток журналістики Центру.

Що важливо, кожен із нас мав змогу не тільки виступити в ролі ведучого, репортера чи власне журналіста, а й спробувати опанувати ази технічних навичок: як «різати» відзнятий чи записаний матеріал, як компонувати декілька відео/аудіо доріжок, як поводитися з камерою чи диктофоном.

Кожного дня проходили дві з відомих у Чехії та в Європі людей. Місцем спілкування була «крадіжка» — історична будівля, де в минулому проходили засідання місцевої влади. Сама зустріч умовно складалася з двох частин: лекція на

запропоновану гостем тему й відповіді на запитання студентів. На лекціях Еріка Беста (журналіст, видавець «Фліт Шіт», США), Петра Горецького (польський журналіст та письменник) і Йозефа Банаша (журналіст, письменник, політик та економіст зі Словащини) час ніби навмисно пролетів надзвичайно швидко, та ми своїми запитаннями ще довго не відпускали

гостей, допоки суворий погляд пана Мілана Пілата (головний засновник та організатор цієї школи) уже остаточно не засвідчив: час вичерпано!

Після напруженого навчального дня приходив час відпочинку й розваг. Щодня після завершення другої лекції ми разом із викладачами йшли до пабу на піцу, грали в боулінг чи збирались на центральній площі й слухали живу музику. У цей час різниця між нами — студентами — та викладачами зовсім зникла, натомість ми були чимось єдиним, командою, разом обговорювали день, що минав, складали плани на наступний. Незважаючи на це, під час навчального часу в Центрі в групах суворі дотримувались субординації, адже кожен розумів: дружба — дружбою, а служба — службою.

Оскільки я виявилася єдиною, хто не вчиться в Чехії, то до мене була особлива увага. Усім хотілось побільше дізнатись про Україну та Ужгород зокрема, тому мені довелося згадувати знання з історії, благо, що вони в мене пристойні. Уже до середини тижня багато хто навчився вітатись і прощатись українською й російською мовами, бажати смачного і т. п. Тож не тільки мене, а й я навчила чомусь інших.

За трохи більше ніж тиждень ми всі дуже здружились, що прощатись справді було важко. Кожен із нас не хотів їхати додому. Ми навіть продумували плани, що ненароком загубимось десь і не встигнемо на автобус. Та все ж усі роз'їхалися. Але й досі спілкуємось, дякуючи всемогутньому Інтернету, і згадуємо безліч кумедних історій...

Галина МИХАЙЛОВА,

студентка відділення журналістики.

ОГОЛОШЕННЯ

Студентський квиток, виданий на ім'я **СОВ'ЯКА Романа Миколайовича,** студента IV курсу відділення журналістики філологічного факультету УжНУ, **вважати НЕДІСНИМ.**

I TAKE БУВАЄ...

Найсмійшніші імена та прізвища

Вам не подобається ваше ім'я або прізвище, через які дістають у школі, інституті чи на роботі? Та годі вам! Скажіть краще спасибі, що... вас звуть не Раднаасумберелійн Гончігдорж, як одного студента Новосибірського державного університету, який прибув за обміном із Монголії. Хоч кому вже не пощастило, то це його викладачам. І ще старості групи — уявляєте, як таке ім'я в журналі та відомості вносити?!

Були ще й Дазвсемір — «Да здравствует всемирная революция», Дотнара — «Дочь трудового народа», Ленгенмир — «Ленин — гений мира», Ленинид — «Ленинские идеи», Лоризерик — «Ленин, Октябрьская Революция, Индустриализация, Электрификация, Радификация и Коммунизм», Леундеж — «Ленин умер, но дело его живет», Пофистал — «Победитель фашизма Иосиф Сталин», Пятвчет — «Пятилетку — в четыре года!», Урюрвос — «Ура, Юра в космосе!» і багато-багато іншого.

А ось ще парочка чудових імен. «Здрастуй, Два кілограми рису!» «При-

віт, Срібний долар!» — приблизно так вітають один одного при зустрічі два жителя району Кандхмал в індійському штаті Орисса. Цей куточок Індії тримає першість за найнезвичайнішими іменами, які вигадують батьки для своїх чад. Місцеві племена називають дітей то Ведмедем, то Слоном, але такі імена давно не вважаються чимось неординарним. Інша справа, коли крокує вулицею Два кілограми рису — пам'ять про посланий державою подарунок: саме таку міру рису видають за рішенням держави за кожную народжену дитину. Є в селах Кандхмала й хлопець на ім'я Я люблю картоплю.

Раніше якийсь час у Франції жила сім'я, позбавлена найзвичайнісінького... прізвища. Замість нього вона «носила» набір цифр — 1792. А чотири сини в цій сім'ї мали імена... місяців року. Таким чином, у паспорті й інших документах це виглядало так: Січень 1792, Лютий 1792, Березень 1792 і Квітень 1792. Останній представник цього дивного роду — пан Березень 1792 — помер у вересні 1904 року.

Здається, після вищеперерахованого дівчинка на ім'я Принцеса Діана і хлопчик, охрещений Гамлетом, що з'явилися на світ у Харкові 1998 року, здадуться вам лише маленькою безневинною витівкою їх батьків. А що — цілком нормальні імена! Особливо в порівнянні з Двома кілограмами рису...

«Погляду» в №5 (130) визнано: публікацію «В УжНУ «Випускний настрій» студентки III курсу відділення журналістики Кристини БАЛІНТ. Вітаємо авторку!

Молодіжні

Професор:

— Ви боїтеся моїх запитань?

Студент:

— Ні, я боюсь своїх відповідей.

На всеросійському конкурсі творів «Як я провів літо» переміг хлопчик із Воркути. Його твір складався з двох слів: «У снігові».

— Привіт! Можеш говорити?

— Можу.

— Тоді слухай...

5:50 — звичка... Класно, можу ще поспати.

6:50 — треба вставати.

6:57 — устаю на рахунок три! один... два...

9:40 — ОТ ХАЛЕПА!

За матеріалами сайтів <http://relax.lazarchuk.com>, <http://teren.uaforums.net> сторінку підготувала Олександра ДУБЕНЧУК, студентка відділення журналістики.

Вислови та думки із робіт учасників ЗНО

(Стиль і розділові знаки збережено повністю)

...дуже часто багато помирають від душевного стану...

...треба бути вмінняємою людиною і до грошей ставитись краще...

...коли ввечері тягнеш свої ноги додому з роботи зовсім не відчуваєш радості у житті...

...вчителька — це жінка яка колись думала що любить дітей...

...душа сумує, а я уявляю її самозагибельний погляд...

...моя думка повністю з думкою Сковороди та повністю поважає її...

...гроші потрібні для тіла, щоб його годувати та одягати...

...гроші грабують, гвалтують людей...

...Гроші, гроші гроші! Спорт, спорт, спорт!...

...краще бути багатим душею, аніж бути сволотою при грошах...

...бджола осоромила шершня...

...усіма руками підтримую думку...

ПОГЛЯД

Орган ученої ради Ужгородського національного університету.

Замовлення: №. 160

Ціна: безкоштовно.

Виходить: щомісяця, крім канікул.

Номер підписано до друку: 29.08.11.

Номер надруковано: у Видавництві УжНУ «Говерла», 88000 м.Ужгород, вул. Калітульна, 18. Наклад: 300 примірників. Формат: А 4, 2 ум. друк. арк.

Засновник

і видавець:

Ужгородський національний університет.

88003 м. Ужгород, вул. Підгірна, 46.

Адреса редакції: 88016

м. Ужгород, вул. Університетська, 14 (центральний корпус, поруч з аудиторією М1). Тел.: 64-32-46.

Реєстраційне свідоцтво:

ЗТ № 449/41 від 7.02.2008.

Головний редактор:

В.Ю.Тарасюк.

Дизайн: Л.Я.Поліха.

Набір: М.В.Черничко.

Коректура:М.В.Шимон